

O d ů v o d n ě n í:

Napadeným rozsudkem rozhodl Okresní soud v Jindřichově Hradci, že **obžalovaná**

[redacted]
nar. [redacted] ve [redacted], prodavačka, bytem [redacted], okr.
[redacted],

j e v i n n a, ž e

dne 25.1.2015 kolem 20.25 hod. jako řidička zapůjčeného osobního automobilu zn. VW [redacted], r.z. [redacted], majitele [redacted] na silnici první třídy č. 34 ve směru od Nové Včelnice na Jindřichův Hradec při projíždění pravotočivé zatáčky u obce Jarošov nad Nežárkou před křižovatkou se silnicí druhé třídy č. 132 nepřizpůsobila rychlost jízdy, která činila nejméně 65 km/hod., svým řidičským zkušenostem, profilu zatáčky a povaze povrchu vozovky, která byla zledovatělá a pokryta alespoň z části vrstvou sněhu, vozidlo tak přivedla do smyku, který nezvládla a vyjela s ním do levého jízdního pruhu, kde se čelně střetla s protijedoucím osobním automobilem zn. Daewoo Kalos, r.z. [redacted], majitelky [redacted], řízeným [redacted]; při tomto střetu utrpěl poškozený [redacted], nar. [redacted], zhmoždění pravé poloviny hrudníku, zhmoždění pravé plíce a obou dolních končetin, tržné rány na obou kolenou, podvrtnutí čtvrtého prstu pravé ruky a další mnohočetné zhmožděninny se ztrátou krve do podlitin s následnou pracovní neschopností do 9.3.2015, jeho spolujezdec poškozený [redacted], nar. [redacted], který na předním sedadle spolujezdce nebyl připoután bezpečnostním pásem, utrpěl smrtelné poranění a v důsledku zakrvácení dutiny hrudní krátce po dopravní nehodě zemřel, spolujezdec obžalované sedící na pravém předním sedadle poškozený [redacted], nar. [redacted], taktéž utrpěl poranění více pro život důležitých orgánů a na místě dopravní nehody zemřel, a drobné poranění spočívající v otřesu mozku, pohmožděninách hlavy a těla utrpěl i další spolujezdec obžalované sedící ve vozidle na zadním sedadle poškozený [redacted], nar. [redacted].

t e d y

- 1) jinému z nedbalosti způsobila smrt a uvedený čin spáchala proto, že porušila důležitou povinnost uloženou jí podle zákona.
- 2) jinému z nedbalosti způsobila těžkou újmu na zdraví a uvedený čin spáchala proto, že porušila důležitou povinnost uloženou jí podle zákona,

č í m ž s p á c h a l a

ad 1) přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 tr. zákoníku

ad 2) přečin těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1, 2 tr. zákoníku

a o d s u z u j e s e

podle § 143 odst. 2 tr. zákoníku, za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku, **k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody na 2.5 (dvaapůl) roku**, pro jehož výkon se podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařazuje do věznice s dohledem.

Podle § 73 odst. 1,3 tr. zákoníku se jí dále **ukládá trest zákazu činnosti** spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na **7 (sedm) roků**.

vyložit, že při řádném upoutání by nemusel utrpět smrtelné zranění a u poškozeného [REDACTED] má zranění v mezích pojmu těžké újmy na zdraví méně závažnou povahu. Lze usuzovat, že činu se obžalovaná dopustila z nedbalosti nevědomé podle § 16 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku, sama vyvinula snahu se s poškozenými setkat a projevit jim účast. Nehodou s tak tragickými následky byla sama citelně zasažena, vyhledala pomoc psychiatra a podrobuje se psychologické péči. Podle § 2927 občanského zákoníku, kdo provozuje dopravu, nahradí škodu vyvolanou zvláštní povahou tohoto provozu a podle § 2930 občanského zákoníku nelze – li provozovatele určit, platí, že jím je vlastník dopravního prostředku. Vlastníkem osobního automobilu [REDACTED] je [REDACTED], od kterého si obžalovaná automobil vypůjčila a škodu, kterou mu na něm způsobila, se smluvně zavázala uhradit. Nároky na náhradu škody, ale i nemajetkové újmy mohou tedy směřovat pouze vůči majiteli vozidla a obžalovaná není účastníkem smlouvy o odpovědnosti za provoz motorového vozidla a v případě rozhodování o náhradě škody by z účasti na rozhodování o náhradě byla vyloučena právě pojišťovna.

Státní zástupce pak podal odvolání ve prospěch poškozených a uvedl, že soud měl nárokům poškozených vyhovět v plném rozsahu, a to zejména u těch, kteří jsou rodinnými příslušníky zemřelých, neboť není pochyb o tom, že k zemřelému je pojil určitý blízký vztah, a to zejména u rodičů, prarodičů a sourozenců zemřelých, kde již z důvodu blízkého rodinného vztahu lze blízkou rodinnou vazbu předpokládat. Požadované částky nelze považovat za nepřiměřeně vysoké a v případě pokrevných příbuzných mohl soud bez potřeby dalšího dokazování o nároku na náhradu nemajetkové škody rozhodnout v intencích § 2959 NOZ.

Připustit lze v obecné rovině námitku nalézacího soudu o potřebě provést určitou formu podobnějšího dokazování u dalších osob, a to [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]. Existence citových vazeb však podle názoru odvolatele byla dostatečně prokázána jejich čestnými prohlášeními, oddacími listy a soud mohl tyto poškozené k potřebným skutečnostem vyslechnout. Dokazování by zde nemohlo protáhnout trestní řízení podstatně, neboť by šlo pouze o čtyři svědecké výpovědi.

Z těchto důvodů odvolatel navrhl zrušení napadeného rozsudku ve výroku o náhradě škody, a aby soud sám rozhodl tak, že všem poškozeným přizná uplatněný nárok na náhradu nemajetkové újmy v souladu s jejich návrhem u hlavního líčení.

Poškození prostřednictvím zmocněnkyně navrhli zrušení výroku o náhradě škody s tím, aby po provedeném dokazování uložil obžalované povinnost uhradit poškozeným [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] škodu ve výši 750.000,- Kč, [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] ve výši 500.000,- Kč, případně aby ve věci rozhodl, alespoň o částečně reparaci poškozeným vzniklé škody, a to u poškozených u nichž byla požadována náhrada ve výši 750.000,- Kč ve výši 480.000,- Kč a u zbývajících poškozených ve výši 350.000,- Kč.

Krajský soud podle § 254 odst. 1 tr. řádu přezkoumal zákonnost a odůvodněnost těch oddělitelných výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání i správnost postupu řízení, které jim předcházelo a dospěl k těmto závěrům.

Nalézací soud uznal obžalovanou vinnou skutkem rozvedeným ve výrokové části tohoto rozsudku, tento skutek posoudil jako přečin usmrcení z nedbalosti podle §143 odst. 1,

odst. 2 tr. zákoníku a přečin těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1, odst. 2 tr. zákoníku, přičemž podaná odvolání nezpochybnila správnost zjištěného skutkového stavu věci i právní kvalifikaci jednání obžalované. Zde lze pouze odkázat na podrobné odůvodnění napadeného rozsudku, s nímž se krajský soud zcela ztotožnil.

Obžalované v zákonné trestní sazbě podle § 143 odst. 2 tr. zákoníku na 1 rok až 6 let byl uložen úhrnný trest odnětí svobody na 2 a půl roku. Okolnosti projednávané dopravní nehody a její tragické následky potvrzují, že trest vyměřený při spodní třetině zákonné sazby nelze považovat za trest nezákonný či nepřiměřeně přísný.

Obžalovaná prostřednictvím obhájce namítla, že v jejím případě jsou naplněny zákonné podmínky pro uložení podmíněného trestu odnětí svobody, s touto námitkou se však krajský soud neztotožnil. Nalézací soud nemohl přehlédnout okolnosti projednávané dopravní nehody, které svědčí o zjevné neopatrnosti obžalované při jízdě po zledovatělé vozovce, riskantně jela bez ohledu na své malé řidičské zkušenosti a přímým důsledkem tohoto jejího jednání byla smrt osmnáctiletého a sedmnáctiletého poškozeného, což nepochybně výrazně zasáhlo do života jejich blízkých. V jednočinném souběhu se obžalovaná dopustila dvou trestných činů, byť z nedbalosti a skutečnosti, že takto díky riskantním jízdám bez ohledu na malé řidičské zkušenosti dochází k tragickým následkům, potvrzuje, že závěry nalézacího soudu o nutnosti již uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody nejsou nezákonné.

Krajský soud také uzavřel, že zařazení obžalované pro účely výkonu trestu odnětí svobody podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákona do věznice s dohledem není rozhodnutím v neprospěch obžalované a vážnější dopravní nekázeň obžalované také potvrzuje, že správně byl uložen trest zákazu řízení všech motorových vozidel již nad polovinou zákonné trestní sazby.

V případě adhezního řízení okresní soud uvedl, že oproti předchozí úpravě musí být výše náhrady zkoumána individuálně, neboť logicky utrpení každého z pozůstalých blízkých osob může být různě intenzivní, a to i se zřetelem k intenzivnímu citovému vztahu k zemřelému. V případě trestního řízení je jeho smyslem a cílem především zjistit vinu či nevinu obžalované a v případě odsouzení rozhodnout o spravedlivém trestu. K rozhodnutí o nemajetkové újmě by bylo třeba provádět velmi rozsáhlé a podrobné dokazování, a pokud nejde o nejbližší pokrevní příbuzné zemřelých, je třeba ověřovat skutečný vztah k zemřelým a u každého z těch, kteří uplatnili nárok na proplacení újmy, je třeba zkoumat míru utrpení. Lze také předpokládat, že alespoň část odškodnění poskytne právě pojišťovna a odpovídá zásadě spravedlivého procesu, aby se tento pozdější plátce náhrady mohl k požadavkům na náhradu vyjádřit předem.

Z těchto důvodů rozhodl okresní soud pouze o povinnosti o náhradě škody obžalované Zdravotní pojišťovně Ministerstva vnitra ČR, [redacted], [redacted] a [redacted] a se zbytky svých nároků byli poškození [redacted], [redacted] a [redacted] odkázáni na řízení ve věcech občanskoprávních, ostatní poškození byli odkázáni se svými nároky na náhradu škody podle § 229 odst. 1 tr. řádu.

Se závěry okresního soudu, které se vztahují k adhezním výrokům, se odvolací soud neztotožnil.

Podle § 228 odst. 1 tr. řádu odsuzuje-li soud obžalovaného pro trestný čin, kterým způsobil jinému majetkovou škodu nebo nemajetkovou újmu, uloží mu v rozsudku, aby poškozenému nahradil majetkovou škodu nebo nemajetkovou újmu v penězích, jestliže byl nárok včas uplatněn. Smyslem a cílem trestního řízení je samozřejmě zjistit vinu či nevinu

obžalované a v případě odsouzení rozhodnout o spravedlivém trestu, současně však smyslem a cílem trestního řízení je rozhodnout o povinnosti k náhradě škody poškozeným, jichž se právě následky trestné činnosti blízce dotýkají.

Podle § 2927, kdo provozuje dopravu, nahradí škodu vyvolanou zvláštní povahou tohoto provozu, není však důvodu pochybovat, že o tento případ nejde u projednávané dopravní nehody, neboť vlastník osobního vozidla není tím, kdo provozuje dopravu ve smyslu ustanovení § 2927 občanského zákoníku.

Zákon č. 89/2012 Sb. při újmě na přirozených právech člověka v ustanovení § 2956 stanoví, že škůdce je povinen odčinit škodu i nemajetkovou škodu, kterou tím způsobil a jako nemajetkovou újmu odčiní i způsobné duševní útrapy. Podle ustanovení § 2958 OZ při ublížení na zdraví odčiní škůdce újmu poškozeného peněžitou náhradou vyvažující plně vytrpěné bolesti a další nemajetkové újmy; vznikla – li poškozením zdraví překážka lepší budoucnosti poškozeného, nahradí mu škůdce i ztížení společenského uplatnění. V těchto projednávaných trestních věcech musí soud vždy vycházet ze zákonného ustanovení a v této konkrétní trestní věci zvažovat plně vytrpěné bolesti a další nemajetkové újmy poškozených a přihlížet i k velmi obecnému vyjádření, že náhrada škody se má stanovit podle zásad slušnosti.

V případě občanského zákona účinného do 31.12.2013 byly podle § 444 odst. 3 tohoto zákoníku stanoveny pevné paušální částky pro náhradu nemajetkové újmy ve výši 240.000,- Kč při narušení vztahu rodič dítě a 175.000,- Kč při narušení vztahu sourozenců. Šlo o stanovení minimálních částek bez ohledu na vztah poškozených k usmrcenému, v současné době lze však přihlížet právě k citovému vztahu poškozených k usmrcené osobě, zohlednit zásah do jejich citové sféry a není důvodu vycházet z jiného závěru, než - li , že částky, které byly původně určeny jako pevné paušální, jsou částkami minimálními, neboť od doby, kdy byly paušální částky stanoveny s účinností od 1.5.2004, došlo k výrazným ekonomickým změnám ve společnosti a k tomu je třeba přihlížet při určování výše škody. V projednávané trestní věci nebylo zjištěno žádné narušení ve vztazích mezi usmrcenými a poškozenými, kdy jde o pokrevní příbuzné, rodiče, sourozence a prarodiče. Podle názoru odvolacího soudu pouze tehdy, pokud by v trestním řízení byly pochybnosti zda poškození skutečně měli k usmrceným intenzivní, příznivý, vřelý a citový vztah, by byly dány důvody pro postup podle § 229 odst. 1 tr. řádu.

V tomto trestním řízení žádný z provedených důkazů však nevede k těmto pochybnostem u pokrevních příbuzných a nalézací soud proto pochybil, pokud u pokrevních příbuzných postupoval podle § 229 odst. 1 tr. řádu.

Požadované náhrady škody u pokrevních příbuzných nelze v žádném případě považovat za nepřiměřené, pokud jde o pokrevní příbuzné poškozeného [redacted]. Proto po zrušení napadeného výroku ve výrocích podle § 229 odst. 2 tr. řádu a § 229 odst. 1 tr. řádu podle § 258 odst. 1 písm. f), odst. 2 tr. řádu znovu krajský soud podle § 259 odst. 3 tr. řádu rozhodl, že obžalovaná je povinna nahradit duševní útrapy podle § 2959 zákona č. 89/2012 Sb. v plném požadovaném rozsahu pozůstalým po [redacted]. Jak již bylo uvedeno, výrazné ekonomické změny ve společnosti od 1.5.2004 i potvrzované citové vztahy k zemřelému poškozenému, který v době dopravní nehody ještě nedosáhl ani dvaceti let, plně opravňují tuto výši.

V případě pozůstalých po [redacted] však nemohl odvolací soud přehlédnout určité spoluzavinění poškozeného, který v době dopravní nehody nebyl připoután bezpečnostním pásem a sám okresní soud nevyloučil, že při případném zachycení jeho těla při dopředném pohybu po střetu takovýmto pásem snad nemusel utrpět zranění až smrtelné povahy.

Proto u těchto pozůstalých považoval za odpovídající úhradu nemajetkové újmy v rozsahu uvedeném jako alternativní v podaném odvolání, tedy v nižší částce.

Krajský soud se však ztotožnil s názorem soudu I. stupně, že v případě poškozených, kteří nejsou pokrevními příbuznými, by pro stanovení rozsahu nemajetkové újmy bylo potřeba provádět rozsáhlejší dokazování a toto dokazování by nemohlo být doplněno pouze čtyřmi svědeckými výpověďmi, ale i dalšími potřebnými důkazy.

Z těchto důvodů rozhodl krajský soud, jak je rozvedeno ve výrokové části tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat dovolání u soudu, který rozhodl ve věci v prvním stupni, do 2 měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud v Brně (§ 265c tr.ř., § 265e odst. 1 tr.ř.).

Dovolání mohou podat

- a) nejvyšší státní zástupce na návrh krajského nebo vrchního státního zástupce anebo i bez takového návrhu pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i neprospěch obviněného,
- b) obviněný pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká (§ 265d odst. 1 tr.ř.).

Obviněný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno (§ 265d odst. 2 tr.ř.).

V dovolání musí být vedle obecných náležitostí (§ 59 odst. 3 tr.ř.) podání uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až 1) nebo § 265b odst. 2 tr.ř., o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obviněného. Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání (§ 265f odst. 1, 2 tr.ř.).

Krajský soud v Českých Budějovicích 20.8.2015

JUDr. Roman B á r t a, v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Jana Brožková